

Strasburg, dnia 23.10.2018 r.
COM(2018) 800 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Program prac Komisji na 2019 r.

Spełnienie obietnic i przygotowanie się na przyszłość

I. Spełnienie obietnic i przygotowanie się na przyszłość

Nadchodzące miesiące będą dla naszej Unii Europejskiej decydujące. W maju przyszłego roku Europejczycy zagłosują w wyborach do Parlamentu Europejskiego. Jak podkreślił przewodniczący Komisji w swoim orędziu o stanie Unii z dnia 12 września 2018 r., decyzje podjęte przez wyborców będą odzwierciedleniem ich zaufania pokładanego w Unii Europejskiej: czy zdoła ona znaleźć rozwiązania w odpowiedzi na wyzwania, których żadne z państw członkowskich nie jest w stanie pokonać, działając w pojedynkę.

Wyzwania takie jak zadbanie o to, aby powrót Europy do wzrostu gospodarczego przyniósł korzyści nam wszystkim, co oznacza inwestowanie w miejsca pracy przyszłości i skorzystanie na przekształcaniach gospodarki cyfrowej i niskoemisyjnej. Wyzwania związane z migracją, które pozostaną z nami przez jakiś czas, i które – mimo tego, że znacznie osłabły w porównaniu z kryzysem z lat 2015–2016 – nadal wymagają trwałych rozwiązań na szczeblu europejskim. Wyzwania dla naszych demokratycznych społeczeństw, naszych wartości i naszego bezpieczeństwa, które są następstwem ataków terrorystycznych i cyberataków oraz które wywodzą się również z kampanii dezinformacyjnych. Wyzwanie związane z coraz mniej stabilną sytuacją na świecie, w którym rozwój demograficzny, walka o zasoby i zmiana klimatu wymagają wspólnego dążenia do równowagi, przy czym niektóre strony kwestionują swoje zobowiązanie wobec instytucji oraz zasady, które kształtują porządek świata od ponad 50 lat.

Europa musi wykazać, bardziej niż kiedykolwiek, że nasza Unia jest zjednoczona, silna i demokratyczna i że tylko razem możemy znaleźć rozwiązania dla tych wyzwań, chroniąc w ten sposób naszych obywateli oraz dając im moc działania.

Od samego początku kadencji Komisja koncentrowała się w swoich rocznych programach prac na największych wyzwaniach, w przypadku których wierzymy, że wspólne działanie na szczeblu europejskim może coś zmienić na lepsze. Wraz z inicjatywami przedstawionymi wraz z orędziem o stanie Unii przedstawiliśmy wszystkie wnioski ustawodawcze, jakie są niezbędne do osiągnięcia pozytywnych zmian w dziesięciu priorytetach Komisji Europejskiej na lata 2014–2019. Wraz z Parlamentem Europejskim i Radą udało nam się osiągnąć porozumienie w odniesieniu do niemal połowy tych wniosków. W przypadku dalszych 20 procent wniosków procedura ustawodawcza jest na zaawansowanym etapie. Obecny priorytetem musi być przełożenie pozostałych wniosków, w tym wszystkich priorytetowych wniosków określonych we wspólnych deklaracjach, na akty ustawodawcze, a następnie ich skuteczne wdrożenie. Dialog Komisji z Parlamentem Europejskim i Radą prowadzony na etapie przygotowywania tego programu prac potwierdził wspólne zaangażowanie na rzecz utrzymania tempa zmian, a nawet jego zwiększenia. Nadszedł czas, aby udowodnić, że nasze wspólne działania przynoszą konkretne korzyści.

Aby skupić się na tym, co zostało już złożone, w tegorocznym programie prac Komisja przedstawia jedynie ograniczoną liczbę nowych inicjatyw, które wraz z inicjatywami przedstawionymi wraz z orędziem o stanie Unii Europejskiej mają decydujące znaczenie dla wyników w obrębie wszystkich dziesięciu priorytetów. Inicjatywy te dotyczą pozostałych

wyzwań, które wymagają zdecydowanych i podejmowanych wspólnie działań, a są nimi: dokończenie prac w obszarze migracji; wzmocnienie unii gospodarczej i walutowej; zmniejszenie rosnących napięć w światowym systemie handlu; rozwiązanie nieustających problemów związanych z praworządnością w niektórych państwach członkowskich; osiągnięcie porozumienia ze Zjednoczonym Królestwem w sprawie jego wystąpienia z Unii. Komisja zwróci ponadto uwagę na wdrożenie przyjętych aktów ustawodawczych oraz na dokonanie oceny istniejącego dorobku prawnego, co pozwoli przygotować się na przyszłość. Zaproponowaliśmy także wycofanie lub uchYLENIE szeregu nieaktualnych wniosków i aktów prawnych.

I wreszcie, w niniejszym programie prac zawarto działania powiązane z planem poprzedzającym szczyt w Sybinie, który to plan zyskał silne poparcie Parlamentu Europejskiego i którego elementy znalazły odzwierciedlenie w agendzie przywódców. Szczyt w Sybinie odbędzie się w Dniu Europy, dnia 9 maja 2019 r., sześć tygodni po wyjściu Wielkiej Brytanii z UE i dwa tygodnie przed wyborami do Parlamentu Europejskiego. Będzie to decydujący moment dla UE 27 i dla jej wspólnej przyszłości w okresie do 2025 r. Mając to na uwadze, ważne jest osiągnięcie politycznego porozumienia w sprawie wniosku Komisji dotyczącego prostszych i bardziej elastycznych przyszłych ram budżetowych poprzedzającego szczyt w Sybinie. W najbliższych miesiącach Komisja przedstawi ponadto szereg perspektywicznych propozycji w przygotowaniu szczytu, tak aby przywódcy UE mogli opierać się na odnowionym zaufaniu w przyszłość Unii liczącej 27 państw.

II. Całkowita realizacja 10 priorytetów Komisji pod przewodnictwem Jeana Claude'a Junckera przed wyborami do Parlamentu Europejskiego

Pobudzenie zatrudnienia, wzrostu gospodarczego i inwestycji

Europejska gospodarka osiąga dobre wyniki: W 2017 r. wzrost gospodarczy osiągnął najwyższą wartość w okresie 10 lat. Zatrudnienie i inwestycje powróciły do poziomu sprzed kryzysu, a stan finansów publicznych znacznie się poprawił. Jednak sytuacja gospodarcza, socjalna i finansowa poszczególnych państw członkowskich jest nadal nierówna. Zmieniają się światowe warunki pogodowe, musimy wykorzystać aktualne możliwości kontynuowania promowania strategii politycznych, które pozwalają nam wykorzystać nowe możliwości gospodarcze i które przygotowują gospodarke do stawienia czoła wyzwaniom, z którymi przyjdzie nam się zmierzyć.

Oznacza to dalsze inwestowanie w reformy, jakie są niezbędne dla utrzymania Unii na drodze stabilnego i zrównoważonego rozwoju. Nowoczesne, rzetelne i zrównoważone wnioski Komisji dotyczące kolejnych wieloletnich ram finansowych dla Unii liczącej 27 państw członkowskich będą podstawą realizacji wspólnych celów Unii w następnym dziesięcioleciu. Skupiają się one na obszarach, odnośnie do których przywódcy UE uzgodnili na spotkaniach w Bratysławie i w Rzymie, że Unia jest najlepiej przygotowana do osiągnięcia konkretnych rezultatów. Pozwoli nam to zmierzyć się z największymi wyzwaniami, takimi jak bezrobocie młodzi, migracja, bezpieczeństwo, transformacja cyfrowa oraz przejście na bardziej

zrównoważoną i niskoemisyjną gospodarkę. Podczas szczytu w Sybinie powinno zostać potwierdzone porozumienie polityczne w sprawie przyszłego budżetu. Porozumienie to byłoby dowodem na to, że Unia licząca 27 państw członkowskich jest zjednoczona, dokładnie wie, w którym kierunku zmierza, a ponadto jest gotowa i zdolna do sterowania swoim przeznaczeniem, działając na korzyść obywateli.

Środki publiczne mają znaczenie w pobudzaniu odpowiednich inwestycji, jednak ostatecznie to przedsiębiorstwa tworzą miejsca pracy i przyczyniają się do wzrostu gospodarczego. W związku z tym musimy nadal wykorzystywać dostępne zasoby. Dzięki realizacji planu inwestycyjnego dla Europy, tzw. planu Junckera, wygenerowano do tej pory 344 mld euro dodatkowych inwestycji, przekraczając tym samym pierwotny cel planu, jakim była kwota 315 mld euro. Zakłada się, że dzięki realizacji planu powstanie 1,4 mln miejsc pracy, zaś produkt krajowy brutto UE wzrośnie do 2020 r. o 1,3 %. Wzmocniono i rozszerzono plan Junckera, aby do końca 2020 r. uruchomić dodatkowe inwestycje w wysokości szacowanej na 500 mld euro. Komisja oceni postępy i ustali możliwości dalszego pobudzania inwestycji, w tym w ramach przyszłego programu „InvestEU”.

Musimy również dojść do porozumienia w sprawie pozostałych propozycji, aby kontynuować przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, wspierającą innowacje, miejsca pracy, wzrost gospodarczy oraz promującą zrównoważone wykorzystanie naszych ograniczonych zasobów. Konieczne jest szybkie porozumienie w sprawie wniosku dotyczącego stosowania tworzyw sztucznych jednorazowego użytku, aby ograniczyć ilość szkodliwych tworzyw sztucznych w morzach i oceanach oraz zapewnić przedsiębiorstwom silne bodźce skłaniające je do poszukiwania zrównoważonych i innowacyjnych rozwiązań alternatywnych. Będzie to zachęcać do poszukiwania innowacji w Europie i sprawi, że europejskie przedsiębiorstwa zyskają technologiczną przewagę nad ich światowymi konkurentami, przyczyniając się tym samym do trwałego wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy w przyszłości.

Połączony jednolity rynek cyfrowy

Jednolity rynek cyfrowy już dzisiaj przynosi już korzyści Europejczykom: opłaty za roaming przestały obowiązywać, obywatele mają dzisiaj dostęp do abonamentów filmowych, muzycznych, sportowych, do gier wideo oraz e-książek niezależnie od tego, w którym miejscu UE się znajdują, zaś od grudnia tego roku będą mogli dokonywać zakupów przez internet bez nieuzasadnionej dyskryminacji ze względu na miejsce zamieszkania.

Z 30 inicjatyw ustawodawczych, które Komisja podjęła w odniesieniu do jednolitego rynku cyfrowego, aż 18 przyjęto w formie aktów prawnych. Zasadnicze znaczenie ma teraz przyjęcie pozostałych wniosków, w tym wniosków dotyczących praw autorskich, prywatności elektronicznej oraz prawa umów. Ważne jest, by szybko ustanowić Europejskie Centrum Kompetencji w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa w kwestiach Przemysłu, Technologii i Badań Naukowych oraz sieć krajowych ośrodków koordynacji; pozwoli to UE zachować i rozwijać zdolności technologiczne i przemysłowe w dziedzinie bezpieczeństwa cybernetycznego. Jest to niezbędne dla zabezpieczenia naszego jednolitego rynku cyfrowego.

Będziemy kontynuować prace związane z nowym wyłaniającym się wyzwaniem, jakim jest sztuczna inteligencja. W tym celu umożliwimy skoordynowane działania na terytorium Unii Europejskiej, a także realizować będziemy różne etapy określone wcześniej w tym roku. Komisja i wysoki przedstawiciel przedstawia również nowy wspólny plan działania mający na celu rozwiązanie problemu rozpowszechniania w internecie w Europie dezinformacji, co podważa zaufanie Europejczyków do demokratycznych procesów i instytucji, a także do naszych niezależnych i wolnych mediów. Jest to kwestia, której rozwiązanie przed przyszłorocznymi wyborami do Parlamentu Europejskiego ma szczególne znaczenie.

Przygotujemy także zalecenie w celu stworzenia formatu wymiany europejskiej elektronicznej dokumentacji medycznej. Ułatwi to ponadgraniczną wymianę danych pacjentów. Przyniesie korzyści pacjentom i świadczeniodawcom, a także pomoże w promowaniu postępów medycznych za pośrednictwem cyfryzacji usług zdrowotnych. W obszarze zdrowia publicznego przedstawimy ponadto kompleksowe ramy dotyczące substancji uszkadzających układ hormonalny.

Stabilna unia energetyczna z perspektywiczną polityką w kwestii zmiany klimatu

W minionych czterech latach UE inwestowała we własną unię energetyczną, dążąc do promowania zrównoważonych, niezależnych i bezpiecznych dostaw dla obywateli. Znajdujemy się w czołowie walki ze zmianą klimatu i jesteśmy jedyną dużą gospodarką, której ustawodawstwo zaowocuje ograniczeniem emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 40 % do 2030 r., zgodnie z porozumieniem paryskim.

Musimy kontynuować prace nad zapewnieniem zgody współustawodawców dla pozostałych wniosków w ramach pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”. Na potrzeby funkcjonowania wewnętrznego rynku energii UE i zwiększenia solidarności między państwami członkowskimi konieczne jest, aby współustawodawcy uzgodnili wspólne zasady dotyczące gazociągów wchodzących na europejski rynek gazu oraz aby sfinalizowali nowe przepisy dotyczące rynków energii. Potrzebne jest również osiągnięcie porozumienia w sprawie wniosków Komisji w ramach pakietów dotyczących mobilności „Europa w ruchu”, które pozwoli na terminową realizację planu działań na rzecz bezpiecznej, czystej i połączonej mobilności, a także w sprawie wniosków Komisji dotyczących zrównoważonych finansów, które z kolei przyczyni się do uruchomienia prywatnego kapitału niezbędnego dla wsparcia unijnego programu na rzecz klimatu i zrównoważonego rozwoju.

Terminowe przyjęcie tych środków zagwarantuje wprowadzenie narzędzi wspierających oraz ram prawnych unijnej strategii w zakresie klimatu do 2030 r. Wspomniane strategie w zakresie klimatu oraz w zakresie energii wspólnie spowodują ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o około 45 % do 2030 r., co będzie stanowić przekroczenie zobowiązań UE poczynionych w ramach porozumienia paryskiego (ograniczenie emisji o co najmniej 40 % do 2030 r. – w porównaniu z rokiem 1990 r.). Dzięki nim znajdziemy się na szlaku prowadzącym do planowanej redukcji emisji o około 60 % do 2050 r. Nie wystarczy to jednak do osiągnięcia przez UE celów określonych w porozumieniu paryskim w odniesieniu do temperatury. Najnowsze sprawozdanie specjalne Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu jednoznacznie potwierdza negatywne skutki zmiany klimatu. W związku z tym

Komisja przedstawi unijną strategię na rzecz długoterminowego ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w ramach przygotowań do konferencji w sprawie zmian klimatu, która odbędzie się w Katowicach w grudniu 2018 r. Przygotujemy także sprawozdanie dotyczące stanu unii energetycznej, a także sprawozdanie z postępów poczynionych w zakresie promowania potencjału europejskiego jako lidera w sektorze baterii.

Pogłębiony i bardziej sprawiedliwy rynek wewnętrzny oparty na wzmocnionej bazie przemysłowej

W 2018 r. mija 25 rocznica istnienia jednolitego rynku. Jednolity rynek, który odpowiada za jedną piątą światowej gospodarki, jest wyjątkowy i jest najsilniejszym atutem Europy, przyczyniającym się do generowania wzrostu gospodarczego, mającym swój udział w rozwoju europejskich przedsiębiorstw, innowacjach i tworzeniu miejsc pracy. Nasza wspólna siła pozwala nam skutecznie określać normy i funkcjonować jako globalny punkt odniesienia w kwestiach takich jak ochrona danych, technologia dużych zbiorów danych, sztuczna inteligencja i automatyzacja, eksportując w ten sposób nasze wartości i kształtując światową gospodarkę.

Musimy teraz wywiązać się z naszej obietnicy i maksymalnie wykorzystać potencjał jednolitego rynku we wszystkich jego aspektach. Decydujące znaczenie ma porozumienie w sprawie wniosków oczekujących na przyjęcie w ramach pakietów dotyczących towarów i usług, co pozwoli na zapewnienie bezpiecznych produktów i wzmocnienie zaufania do jednolitego rynku. Musimy nasilić wysiłki w celu uzgodnienia wspólnej jednolitej podstawy opodatkowania osób prawnych oraz propozycji wniosków w sprawie sprawiedliwego i skutecznego opodatkowania gospodarki cyfrowej, tak aby wszystkie przedsiębiorstwa – zarówno duże jak i małe – opłacały swój rzetelnie naliczony podatek tam, gdzie osiągają zyski. Nadszedł również czas, aby osiągnąć porozumienie w sprawie sprawiedliwych i efektywnych wniosków w sprawie podatku od wartości dodanej, co pozwoli na uproszczenie systemu – przede wszystkim dla małych przedsiębiorstw, uczynienie go odpornym na oszustwa podatkowe oraz zmodernizowanie pod kątem stosowania ograniczonych stawek podatku od wartości dodanej. Należy osiągnąć ponadto porozumienie w sprawie wniosków dotyczących prawa spółek i dopilnować, aby prawo przedsiębiorstw do przenoszenia się i do rozwoju niezależnie od granic państwa nie było nadużywane przez niektóre przedsiębiorstwa celem unikania opłacania podatku lub naruszania praw pracowników. Pilnie należy osiągnąć porozumienie w sprawie wniosków ustawodawczych dotyczących nowego ładu dla konsumentów. Ten nowy ład spowoduje unowocześnienie i uproszczenie ustawodawstwa dotyczącego konsumentów i wprowadzi wzmocnione indywidualne środki dochodzenia roszczeń za pośrednictwem działań reprezentatywnych.

Kluczowe znaczenie dla stabilności finansowej ma funkcjonująca w pełni unia rynków kapitałowych – głębokich i płynnych. Stanowi ona wsparcie jednolitego rynku oraz pozwala na dywersyfikację źródeł finansowania dla europejskich przedsiębiorstw, w tym dla przedsiębiorstw mniejszych. Najwyższy czas na porozumienie w sprawie wniosków dotyczących ogólnoeuropejskiego indywidualnego produktu emerytalnego, infrastruktury rynku europejskiego, poprawy architektury nadzoru finansowego w UE, a także wniosku

dotyczącego niewypłacalności przedsiębiorstw, restrukturyzacji i drugiej szansy. Należy również osiągnąć porozumienie w sprawie innych wniosków dotyczących unii rynków kapitałowych, a mianowicie finansowania społecznościowego, obligacji zabezpieczonych, ułatwienia transgranicznej dystrybucji funduszy inwestycyjnych, promowania wprowadzania MŚP do obrotu giełdowego na rynkach publicznych, a także bardziej proporcjonalnych i skutecznych przepisów dotyczących firm inwestycyjnych. W świetle najnowszych, poważnych doniesień o zjawisku prania pieniędzy w sektorze finansowym, decydujące znaczenie ma szybkie osiągnięcie porozumienia w sprawie ustanowienia silniejszego nadzoru w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy, co pozwoli na lepsze nadzorowanie i egzekwowanie przepisów w całej UE.

Obok korzyści dla przedsiębiorstw jednolity rynek jest również gwarantem wysokich standardów socjalnych i ochrony pracowników. Przed rokiem, podczas szczytu społecznego w Göteborgu, Parlament Europejski, Rada Unii Europejskiej i Komisja Europejska proklamowały Europejski filar praw socjalnych. W obszarze swoich kompetencji Komisja podjęła konkretne inicjatywy stanowiące działania następcze tej proklamacji. Obecnie potrzebne jest porozumienie w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu ds. Pracy, a także wniosków mających na celu stworzenie lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, bardziej przejrzyste i przewidywalne warunki pracy dla każdego, w tym dla osób zatrudnionych na nietypowe umowy o pracę. Musimy osiągnąć porozumienie w sprawie zmiany przepisów dotyczących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego poszczególnych państw członkowskich, w sprawie ochrony pracowników przed chemikaliami powodującymi nowotwory oraz w sprawie dostępu do ochrony socjalnej. Najwyższy czas na sfinalizowanie europejskiego aktu w sprawie dostępności, tak aby osoby niepełnosprawne mogły skuteczniej korzystać ze swoich praw do pełnego uczestnictwa w społeczeństwie i w rynku pracy.

Utrzymywanie, egzekwowanie i pogłębianie jednolitego rynku to zadanie, którego realizacja jest nieprzerwana. Musimy wyeliminować pozostałe luki i poprawić jego funkcjonowanie. Dlatego niezmiernie ważne jest osiągnięcie porozumienia w sprawie rozpatrywanych wniosków ustawodawczych oraz właściwe wdrożenie przepisów w poszczególnych państwach członkowskich. Mając na uwadze dyskusje przywódców podczas grudniowego posiedzenia Rady Europejskiej, Komisja przedstawi komunikat skupiający się na eliminowaniu utrzymujących się barier i na możliwościach działania, które pozwoli Europie wyciągnąć korzyści ze zmieniającego się środowiska na świecie.

Pogłębiona i bardziej sprawiedliwa unia gospodarcza i walutowa

W dniu 1 stycznia 2019 r. będziemy obchodzić 20. rocznicę wprowadzenia naszej wspólnej waluty. Każdego dnia ponad 340 mln Europejczyków w 19 państwach członkowskich korzysta z euro. Obszar euro stanowi prawie 85 % produktu krajowego brutto Unii liczącej 27 państw członkowskich. Zmierzył się on z najpoważniejszym kryzysem finansowym w swej historii i wyszedł z niego silniejszy. Teraz nadszedł czas, aby skupić się w większym stopniu na strategicznej roli, jaką euro powinno odgrywać na arenie światowej, oraz na wzmocnieniu

jego fundamentów. W tym kontekście szczególnie ważne jest dopełnienie unii rynków kapitałowych.

Istotne jest również osiągnięcie postępów jeżeli chodzi o wnioski stanowiące element planu działania na rzecz pogłębienia europejskiej unii gospodarczej i walutowej, w tym instrumentów budżetowych zaproponowanych w kolejnych wieloletnich ramach finansowych. Pozwoli to na wyposażenie unii gospodarczej i walutowej, a przede wszystkim europejskiego mechanizmu stabilizacyjnego oraz programu wsparcia reform, w narzędzia pozwalające na zapewnienie większej odporności makroekonomicznej oraz realizowanie reform strukturalnych i wzmocnienie konwergencji. W czerwcu 2018 r. na szczycie państw strefy euro, w którym uczestniczyły wszystkie państwa członkowskie, przywódcy zgodzili się na dopełnienie unii bankowej, w tym poprzez stworzenie wspólnego mechanizmu ochronnego w ramach jednolitego funduszu restrukturyzacji i poczynienie postępów w realizacji europejskiego systemu gwarantowania depozytów. Przywódcy uzgodnili również wzmocnienie roli i dalszy rozwój Europejskiego Mechanizmu Stabilności jako narzędzia zarządzania w sytuacjach kryzysowych. Prace te należy traktować priorytetowo; konieczne jest osiągnięcie szybkiego porozumienia, zwłaszcza w sprawie wniosków dotyczących ograniczenia ryzyka w sektorze bankowym oraz pakietu dotyczącego ograniczenia kredytów zagrożonych. Stabilny obszar euro wymaga odpornych państw członkowskich oraz ożywienia konwergencji gospodarczej i społecznej. Mając na względzie ten cel, Komisja będzie w dalszym ciągu umacniać europejski semestr, a jego działania będą skoncentrowane na wspieraniu państw członkowskich i ich powadzeniu w kierunku zrównoważonego i długoterminowego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu.

Wymiana handlowa: zrównoważona i postępową polityka handlowa w celu wykorzystania możliwości płynących z globalizacji

Nasz rozmiar, wspólne wartości i cele sprawiają, że Unia Europejska jest wyjątkowa: zawarła ona porozumienia handlowe z 69 państwami na całym świecie, co odpowiada 40 % światowego produktu krajowego brutto. Jednak rosnące napięcia i brak przewidywalności w światowym porządku handlowym oznaczają, że musimy nieustannie podkreślać nasze zaangażowanie w utrzymanie i wzmocnienie międzynarodowego systemu opartego na ustalonych zasadach. Znaczącym przejawem tego zobowiązania jest szybkie zawarcie umowy o partnerstwie gospodarczym między UE i Japonią, która jest największym porozumieniem handlowym wynegocjowanym do tej pory przez UE. Będziemy również dążyć do zagwarantowania szybkiego wejścia w życie umów z Singapurem i Wietnamem oraz do sfinalizowania negocjacji, w przypadku których porozumienie już w zasadzie osiągnięto (Meksyk) lub które znajdują się na zaawansowanym etapie (Chile oraz Wspólny Rynek Południa). Musimy osiągnąć maksymalne postępy w innych toczących się negocjacjach handlowych, w tym z Australią i Nową Zelandią.

UE ma powody, aby w kontaktach handlowych postępować pewnie i asertywnie, ale nie naiwnie. Ważne, aby współustawodawcy osiągnęli szybką zgodę odnośnie do wniosku dotyczącego kontroli bezpośrednich inwestycji zagranicznych, co pozwoli na kontrolowanie zagranicznych transakcji przejęcia, które mogą szkodzić interesom UE, oraz zapobieganie

takim transakcjom. Dla państw członkowskich nadszedł również moment na przełamanie impasu w sprawie wniosku dotyczącego instrumentu dotyczącego udzielania zamówień publicznych w kontekście międzynarodowym, co pozwoli nam na zapobieganie dyskryminacji przedsiębiorstw unijnych na rynkach zamówień publicznych państw trzecich. Konieczne jest też osiągnięcie zgody w sprawie reformy przepisów regulujących podwójne zastosowanie produktów, aby wymiana handlowa w żadnej sytuacji nie służyła jako przykrywka dla towarów, które mogą być wykorzystywane do naruszania podstawowych praw człowieka.

Obszar sprawiedliwości i przestrzegania praw podstawowych, którego podstawą jest wzajemne zaufanie

Na przestrzeni minionych czterech lat najważniejszym priorytetem było zapewnienie praw podstawowych i bezpieczeństwa. Dzisiaj zasadnicze znaczenie ma zakończenie prac zmierzających do stworzenia skutecznej unii bezpieczeństwa; niezbędne jest w tym celu porozumienie w sprawie wniosków dotyczących transgranicznego dostępu organów ścigania do dowodów elektronicznych, wprowadzania do obrotu i używania prekursorów materiałów wybuchowych, rozszerzenia elementów zabezpieczających dowody tożsamości oraz ułatwienia transgranicznego dostępu organów ścigania do danych finansowych i wykorzystywania tych danych przez wspomniane organy. Musimy również pójść dalej i odebrać terrorystom możliwości działania, uzgadniając środki służące zapobieganiu rozpowszechniania treści terrorystycznych w internecie oraz rozszerzając mandat Prokuratury Europejskiej tak, aby obejmował on walkę z terroryzmem transgranicznym.

Aby zagwarantowana była sprawna i skuteczna współpraca europejskich systemów informacyjnych na potrzeby bezpieczeństwa, migracji i zarządzania granicami, konieczne jest szybkie porozumienie w sprawie interoperacyjności tych systemów, powiązane z ulepszeniem między innymi europejskiego systemu przekazywania informacji z rejestrów karnych, systemu Eurodac oraz wizowego systemu informacyjnego.

Doniesienia dotyczące afer *Dieseldate*, *Luxleaks*, a także *Panama papers* czy *Cambridge Analytica* pokazały, że istotną rolę w odkrywaniu nielegalnych działań, ze szkodą dla interesu publicznego i dobra obywateli, odgrywają tzw. sygnaliści. Musimy zatem osiągnąć porozumienie w sprawie zwiększonej ochrony osób, które sygnalizują naruszenia prawa UE.

Musimy zadbać o to, aby UE skuteczniej udzielała pomocy osobom dotkniętym klęskami żywiołowymi; jest to możliwe dzięki osiągnięciu porozumienia w sprawie wniosku dotyczącego europejskiego mechanizmu ochrony ludności (rescEU).

Przestrzeganie praworządności, jako jednej z wartości Unii, jest niezbędne dla demokracji i poszanowania praw podstawowych. Jest ono zasadniczą gwarancją funkcjonowania Unii Europejskiej – jako rynku wewnętrznego i obszaru, w którym przepisy są jednolicie stosowane, a budżet jest właściwie wydatkowany, oraz w którym państwa członkowskie i ich obywatele mogą współpracować w duchu wzajemnego zaufania, na rzecz wspólnych celów. W odniesieniu do dwóch państw członkowskich uruchomiono określoną w traktatach procedurę służącą określeniu, czy występuje wyraźne ryzyko poważnego naruszenia wartości,

przede wszystkim zasady praworządności. Pojawiają się obawy dotyczące kilku kolejnych państw członkowskich. W konsekwencji rośnie świadomość faktu, że Unia Europejska i jej państwa członkowskie muszą podjąć działania w celu podtrzymania i egzekwowania zasady praworządności. W tym kontekście Komisja zamierza przedstawić inicjatywę, która wzmocni ramy praworządności z 2014 r.

W kierunku nowej polityki w dziedzinie migracji

Niepokój obywateli europejskich nadal budzi presja migracyjna, mimo tego, że udało się przezwyciężyć kryzys. Odpowiednie zarządzanie migracją pozostanie w najbliższych latach wyzwaniem i będzie wymagało kompleksowego działania.

Liczba osób nielegalnie przybywających do Unii Europejskiej spadła o 95 % w porównaniu do wartości szczytowej osiągniętej w październiku 2015 r. Jednak również w tym roku dostrzegliśmy znaczenie, jakie ma zachowanie czujności na wszystkich trasach: odnotowano znaczący spadek na szlaku środkowośroziemnomorskim, natomiast wzrost na szlaku wschodnio- i przede wszystkim zachodniośroziemnomorskim. Szlaki migracyjne i czynniki, jakie znajdują się u ich źródła, nieustannie się zmieniają, a zatem musimy przygotować się na przyszłość. Najważniejszym czynnikiem pozostanie osiągnięcie porozumienia odnośnie do sprawnie funkcjonującego wspólnego europejskiego systemu azylowego opartego na zasadach odpowiedzialności i solidarności. Uzgodniono tymczasowo lub częściowo pięć z siedmiu pierwszych wniosków dotyczących zreformowania systemu azylowego, teraz należy podjąć kolejne kroki zmierzające do ich przyjęcia. Należy wprowadzić zmiany służące wzmocnieniu zdolności operacyjnych nowej Agencji Unii Europejskiej do spraw Azylu, zgodnie z propozycją w orędziu o stanie Unii. Jednocześnie powinniśmy skoncentrować nasze wysiłki na uzgodnieniu pozostałych dwóch wniosków: dotyczących reformy systemu dublińskiego oraz rozporządzenia w sprawie procedur azylowych.

Wiarygodna polityka migracyjna oznacza, że obywatele muszą mieć pewność, iż skutecznie zarządzamy naszymi granicami zewnętrznymi oraz że możemy zarówno chronić tych, którzy ochrony potrzebują, jak i zawracać tych, którym ochrona nie jest potrzebna. Decydujące znaczenie ma wzmocnienie spójności i skuteczności naszej polityki powrotowej oraz ograniczenie zachęt dla nielegalnej migracji. Komisja przedstawiła już niezbędne wnioski w tym celu. W tym samym duchu musimy osiągnąć szybkie porozumienie w sprawie reformy dyrektywy powrotowej oraz wzmocnić potencjał Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej, powołując do stałej służby 10 000 pracowników unijnej straży granicznej do 2020 r. Tym samym Agencja zyska wsparcie w zakresie powrotów i będzie w stanie prowadzić szersze działania w krajach partnerskich poza UE.

Jednocześnie Europa musi zrobić więcej w zakresie migracji legalnej. Musimy być w stanie odpowiednio reagować na potrzeby związane z rynkiem pracy i niedoborem wykwalifikowanej siły roboczej w przyszłości, realizując jednocześnie interesy UE. Zasadnicze znaczenie ma zatem osiągnięcie porozumienia w sprawie zweryfikowanego systemu niebieskiej karty UE, który sprawi, że dla wysoko wykwalifikowanych obywateli państw trzecich przyjazd do Europy stanie się prostszy i atrakcyjniejszy, dzięki czemu będą oni mogli przyczynić się do dobrego funkcjonowania naszej gospodarki.

Do grudnia 2018 r. Komisja opublikuje komunikat w sprawie wzajemności wizowej, aby przeanalizować obecną sytuację i określić ewentualne dalsze działania w odniesieniu do sytuacji braku wzajemności wizowej w kontaktach ze Stanami Zjednoczonymi.

Silniejsza pozycja na arenie międzynarodowej

Działając wspólnie, Europa ma siłę, jakiej potrzebuje, aby odgrywać rolę silnego aktora na arenie światowej, działać na rzecz pokoju, zrównoważonego rozwoju, bezpieczeństwa i stabilności, wspierając jednocześnie demokrację, broniąc praw człowieka i promując praworządność.

Aby to zagwarantować, równoległe do starań na rzecz osiągnięcia porozumienia w sprawie proponowanych programów finansowych, które będą podstawą roli Europy jako podmiotu działającego na arenie światowej, Komisja będzie nadal wzywać do szybkiego działania w kontekście swojej inicjatywy na rzecz skuteczniejszego podejmowania decyzji w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE. Komisja będzie kontynuować prace nad wdrażaniem globalnej strategii polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE, zwłaszcza jeżeli chodzi o terytorium Indii, Ameryki Łacińskiej i Azji Środkowej.

Kontynuowane będą działania w zakresie wdrożenia proponowanego nowego sojuszu Afryka–Europa na rzecz zrównoważonych inwestycji i tworzenia miejsc pracy. W tym celu nadal realizowany i wdrażany będzie Europejski plan inwestycji zewnętrznych, aby można było osiągnąć jego ambitne założenia polegające na uruchomieniu do 2020 r. nawet 44 mld euro w postaci zrównoważonych inwestycji.

Kluczowym priorytetem pozostaje wdrażanie naszej polityki sąsiedztwa, zarówno na wschodzie jak i na południu. Mając na względzie rozszerzenie UE, Komisja będzie przedstawiać coroczne sprawozdania z postępów poczynionych w stosunkach z wszystkimi zainteresowanymi partnerami. Ponadto Komisja oceni wniosek Bośni i Hercegowiny o uzyskanie statusu kandydata do członkostwa i przyjmie opinię w tej sprawie.

Unia demokratycznych zmian

W ciągu minionych czterech lat Komisja dążyła do tego, aby uczynić Unię Europejską bardziej demokratyczną, na przykład poprzez otwieranie procesu kształtowania polityki na zaangażowanie ze strony obywateli, zwiększanie przejrzystości posiedzeń decydentów Komisji z przedstawicielami grup reprezentujących określone interesy, publikowanie mandatów negocjacyjnych dotyczących umów handlowych oraz uwzględnianie zasad lepszego stanowienia prawa na etapie kształtowania polityki. Dokonano zmian w przepisach dotyczących finansowania europejskich partii politycznych, co zwiększy przejrzystość powiązań między europejskimi partiami politycznymi i partiami będącymi ich członkami, poprawi legitymizację demokratyczną za sprawą funduszy lepiej odzwierciedlających preferencje wyborców oraz wzmocni egzekwowanie przepisów w celu wyeliminowania przypadków nadużywania wydatków publicznych.

Dążąc do ochrony naszych demokratycznych wartości, musimy zagwarantować, aby nadchodzące wybory odbyły się w sposób wolny i uczciwy. Pilnym zadaniem jest więc

osiągnięcie szybkiego porozumienia w sprawie wniosków dotyczących lepszej ochrony naszych demokratycznych procesów przed manipulacją ze strony państw trzecich lub interesów prywatnych. W trybie priorytetowym należy przyjąć wniosek pozwalający na sankcjonowanie europejskich partii politycznych za naruszanie ochrony danych osobowych w celu wywierania zamierzonego wpływu na wynik wyborów do Parlamentu Europejskiego.

Europejskie inicjatywy obywatelskie dają obywatelom możliwość wyjątkowego i innowacyjnego uczestniczenia w określaniu strategii na szczeblu UE, poprzez bezpośrednie zwracanie się do Komisji z wnioskiem o podjęcie działania w sprawie, która jest dla nich istotna. Aby narzędzie to stało się bardziej przyjazne dla użytkownika i aby jego pełen potencjał mógł zostać wykorzystany, istotne jest osiągnięcie szybkiego porozumienia w sprawie reformy rozporządzenia, dzięki któremu obywatele będą mogli łatwiej uruchamiać i wspierać nowe inicjatywy. Odpowiadamy również na oczekiwania obywateli, wyrażone w konsultacjach społecznych, na przykład w odniesieniu do wniosku o zakończenie dwukrotnej zmiany czasu w ciągu roku.

Od samego początku swojej kadencji Komisja podkreślała potrzebę stworzenia Unii, która w większym stopniu skupia się na kwestiach o dużym znaczeniu, oraz potrzebę poprawy legitymacji demokratycznej wszystkich podejmowanych przez Unię działań. Istotnym aspektem jest tutaj zapewnienie poszanowania zasad pomocniczości i proporcjonalności. Wraz z programem prac Komisja przedstawia komunikat, w którym wyjaśniono, w jaki sposób zamierzamy wzmocnić rolę zasad pomocniczości i proporcjonalności w procesie kształtowania polityki UE, przy uwzględnieniu istotnego wkładu wniesionego przez grupę zadaniową ds. zasad pomocniczości, proporcjonalności i „robić mniej, ale efektywniej”. Zgodnie z opinią grupy zadaniowej wzmocnienie to zostanie zrealizowane w ramach szerszego programu lepszego stanowienia prawa, w tym w ramach zaplanowanej analizy obecnej sytuacji. Komunikatowi towarzyszą roczne sprawozdania na temat stosunków między Komisją Europejską a parlamentami narodowymi oraz na temat stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności.

III. Silna perspektywa na przyszłość dla wszystkich Europejczyków

Szczyt w Sybinie w dniu 9 maja 2019 r. odbędzie się w szczególnym momencie – sześć tygodni po wyjściu Wielkiej Brytanii z UE i dwa tygodnie przed wyborami do Parlamentu Europejskiego. Będzie to moment, w którym przywódcy będą mieli okazję zapewnić o przyszłości nowej Unii liczącej 27 państw członkowskich. Komisja wniesie wkład w proces przygotowujący do szczytu w Sybinie oraz do okresu następującego po nim, przedstawiając szereg sprawozdań i komunikatów, które sięgają do 2025 r. Komisja już przedstawiła lub w najbliższym czasie przedstawi inicjatywy zmierzające do:

- umocnienia międzynarodowej roli euro – co stanowi element globalnych starań o umocnienie suwerenności Europy;
- powszechniejszego stosowania zasady głosowania większością kwalifikowaną i zwiększenia skuteczności procesu decyzyjnego w kluczowych obszarach polityki podatkowej i społecznej, tak aby prawodawstwo UE dotyczące jednolitego rynku nadążało za rozwojem gospodarczym i społecznym, ale także w szeregu ukierunkowanych obszarów naszych stosunków zewnętrznych, co pozwoli na zastosowanie odpowiednich narzędzi podejmowania decyzji w obszarze naszej wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa;
- przeprowadzenia debaty dotyczącej działań na rzecz zrównoważonej Europy do 2030 r., nawiązującej do celów zrównoważonego rozwoju ONZ, w tym do porozumienia klimatycznego z Paryża;
- utorowania drogi dla nowych ram instytucjonalnych dla naszej polityki energetycznej i klimatycznej poprzez przedstawienie wariantów szerszego stosowania zasady głosowania większością kwalifikowaną i ewentualnej reformy traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej;
- dalszego umocnienia ram praworządności z 2014 r.
- zarysowania sposobów uczynienia Unii bardziej zjednoczoną, silniejszą i bardziej demokratyczną pod względem komunikacji.

IV. Wyjście Wielkiej Brytanii z UE i przygotowania

Podjęto znaczne wysiłki na rzecz zapewnienia zawarcia porozumienia w sprawie uporządkowanego wyjścia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej oraz określenia ram przyszłych stosunków między UE a Zjednoczonym Królestwem, jednak – niezależnie od wyniku negocjacji – konieczne będzie podjęcie pewnych środków celem dostosowania dorobku prawnego UE w kontekście wyjścia Zjednoczonego Królestwa. W uzupełnieniu sześciu aktów ustawodawczych, które są obecnie dyskutowane przez współustawodawców, Komisja przyjmie dwa kolejne wnioski ustawodawcze w sprawie przygotowań do brexitu, które dotyczyć będą, odpowiednio, statusu obywateli Zjednoczonego Królestwa po wyjściu Zjednoczonego Królestwa oraz dostosowania danych dotyczących zużycia energii pierwotnej i końcowej w przepisach regulujących kwestie efektywności energetycznej. Wnioski zostaną

przedstawione w listopadzie 2018 r., a zatem współustawodawcy będą mieli wystarczająco dużo czasu na ich przyjęcie przed datą wystąpienia.

Przed upływem 2018 r. Komisja przedstawi także szereg aktów delegowanych i wykonawczych, które są wymagane w kontekście przygotowań do brexitu. Komisja będzie nadal uważnie monitorować sytuację i rozwój negocjacji i w razie konieczności zaproponuje nowe środki, biorąc pod uwagę czas, jaki jest potrzebny współustawodawcom do zakończenia ich pracy.

V. Lepsze uregulowania prawne oraz wdrażanie i egzekwowanie prawa UE

Od samego początku kadencji Komisja działała z dużym zaangażowaniem na rzecz lepszych uregulowań prawnych, które są teraz stałym elementem naszej struktury. Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju umieściła niedawno Komisję na czołowym miejscu, jeżeli chodzi o dobre praktyki regulacyjne. Dążąc do dalszej konsolidacji tego procesu, realizujemy obecnie analizę naszej polityki lepszych uregulowań prawnych, a wiosną przedstawimy wyniki oraz wnioski, jakie należy wyciągnąć. W międzyczasie będziemy zwracać szczególną uwagę na wykorzystanie naszych narzędzi z zakresu lepszych uregulowań prawnych, przyglądając się dokładnie naszym obowiązującym strategiom oraz gwarantując, że będą one nadal adekwatne, a zbyteczne koszty będą eliminowane. W załączniku II do niniejszego programu prac przedstawiono najważniejsze oceny i kontrole sprawności, jakie podejmiemy, w tym te, które zostaną podjęte w następstwie opinii zamieszczonych w ramach platformy REFIT. Platforma kontynuuje swoje prace i oczekuje się, że w najbliższym czasie przyjęte zostaną kolejne opinie. Komisja przedstawi następnie szczegółową prezentację działań następczych – powiązanych z opiniami z przeszłości oraz z opiniami nowymi, umieszczonymi w internetowej tabeli wyników REFIT oraz w drugim corocznym badaniu obciążenia.

Każdy przepis, niezależnie od tego jak dokładnie został zaprojektowany i przygotowany, jest skuteczny jedynie wtedy, gdy zostaje odpowiednio wdrożony w praktyce. Z tego powodu Komisja będzie w dalszym ciągu zwracać szczególną uwagę na zagwarantowanie odpowiedniego stosowania przepisów – co czynimy już na etapie ich projektowania. Kluczowym czynnikiem służącym skutecznemu wprowadzeniu w życie prawa UE jest ścisła współpraca i komunikacja między Komisją i państwami członkowskimi. Będziemy nadal angażować się w dialog z państwami członkowskimi, aby wspierać je we wdrażaniu prawa UE. W nadchodzących miesiącach konieczne będzie podjęcie znacznych wysiłków w odniesieniu do procesu transpozycji i wdrażania przepisów, które zostały niedawno lub zostaną wkrótce przyjęte. Jednocześnie Komisja będzie nadal priorytetowo traktować przypadki poważnego naruszenia prawa UE, które podważają wartość dodaną przepisów UE. W razie potrzeby Komisja podejmie zdecydowane działania, jak to miało niedawno miejsce w obszarze jakości powietrza.

VI. Wniosek

Pozostałe miesiące tego mandatu będą miały zasadnicze znaczenie dla przedstawienia obywatelom wyników naszej strategii na rzecz zatrudnienia, wzrostu gospodarczego, sprawiedliwości oraz zmian demokratycznych. Program prac Komisji na 2019 r. przedstawia jasny i ukierunkowany program zmierzający do dokończenia zadań, do realizacji których zobowiązaliśmy się na początku tego mandatu. Komisja będzie nadal intensywnie współpracować z Parlamentem Europejskim i Radą w celu dokończenia tego programu, przyjmując i wdrażając wszystkie przedłożone przez siebie wnioski. Ten wspólny wysiłek europejski ma decydujące znaczenie, jeżeli chcemy pokazać naszym obywatelom, iż Europa może dokonywać zmian dzięki skoncentrowanym i skutecznym działaniom oraz wymiernym wynikom. W dniu 9 maja w Sybinie będziemy mogli również wykazać, że Unia Europejska licząca 27 państw członkowskich ma wyraźne perspektywy i że umocniła swoje fundamenty stanowiące podstawę silne, zjednoczonej i suwerennej Europy.